

*Missæ in Cruci illud offert; & qui conjunctus est, vel potius, qui unum se fecit cum omnibus fidelibus, quos offert, illos cum Deo reconsiliatur. Ceterum est, ipsum in Cruci finis fuisse & Victimam, & Sacerdotem. Iudei, & Gentiles, qui mortem ipsi intulerunt, fuerunt ejus carnis, non sacrificii; igitur ipse obtulit se in Sacrum, & nos secum obtulit in Cruci. Hac sunt admirabilia Eucharistie, quam Jesus Christus instituit immediate antequam proficeretur se ipsum in Cruci oblatum. Illam intulit per amorem, quo suos diligebat; sciens, Sanctus Joannes ait, quod omnis potest sibi data erat a Patre. Et profecto opus erat, & tali potestate, & amore infinito, ut mutaret panem, & vinum in Corpus; Sanguinemque suum, & ut ante mortem suam in anteculum faceret effusionem Sanguinis sui, secundum expressionem Evangelii in textu graco. *Hoc est Corpus meum, quod pro vobis datur . . . . Hic Calix novi Testamenti in me Sanguine, qui pro vobis effunditur. Effusio realis, & mystica in Corpore, & corde communiantium, antequam Sanguis hic palam maneat ex Corpore ejus in Cruci, Anteponens.**

Missa Sa- tricium replet omnes conditions, quæ conve- continet victimis Legis antiquæ in perfectissimis Sacrificiis omnes con- ditiones. Quatuor enim requirebant conditions, quæ efficieban- sacerdotibus. Sacerdotibus quatuor Sacrificii. Prima erat acceptatio Victimæ a Legis anti- sita. Tertia ratio sese preparandi eum genere nostras misterias, concipiens quanta est indignitas nostra, fovere sensus Publicani, non audentis fere oculos attollere, cum ingrediebatur in Templum. Nihil magis reverentis dignum est, quam Domus Domini, & si Deus de Legis Tabernaculo dixit, *convenite isram Sanctorum meo*, (*Lxx. 26.*) quæ illis habenda est reverentia in Templis, in quibus offertur Sacrificium Cali, & terzæ Sanguis Dei hominis facti. Denique ut nosmet preparamemus ad hauriendum plurimum fructum ex Sancto Missæ Sacrificio, in quo Ecclesia offertur cum Iesu Christo; nosmet disponemus debemus ut nosmet ipsos offeramus, & aequaliter Spiritum Sacrificii Iesu Christi, & Ecclesie sua. Opus est ut fideles a Deo petant, ut quemadmodum in holocaustis ignis expiabat, & absumbat quidquid in illis terrenum erat, atque carnale, & quod una cum Iesu Christo non potest offerri; ut non solum animæ coram divino hoc igni extin- tur, verum etiam iporum corporis, quæ non fucus est animæ, fuit offrenda, & dicere possunt cum Sancto Paulo. Quandoquidem habemus summum Pontificem constitutum pro nobis super Domum Dei, accedamus ad illum cum corde vere sincero, sine illa dissimulatione, cum plena fide de omnibus officiis nostris intenti ad intuitum sublimum horum Mysteriorum, quæ nos docet fides, habentes corda expiata per interiora aperitionem, sine illa reprehensione conficerat nostra, & instaurantes in corporibus nostris puritatem, quam haberunt per Salutares aquas baptismi. Sed ubi non inventemus in nobis Sanctas his dispositions, quas Christiani cupere debent: non abiciamus tam item spem nostram quam habere debemus in Misericordia Dei, & fidenter accedamus ad Altare, quia gratiarum omnium est fons. Non habemus Pontificem, qui non possit compati infirmis nostris, etiam autem per omnia pro familiis suis abque peccato. Accedamus ergo cum fiducia ad thronum gratiae, & misericordiam consequamur. Et gratiam invenerimus in tempore opportuno.

Ecclesia peculiariter habet curam pro illis omnibus, qui ad献utum Sacrificio. Sacerdos non orat pro te, nisi ore pro illis; sequitur tantum ordinem, quem tradit Apostolus: *non pro omniis sed omniis ad sanctum adorandum*. Sacerdos primum pro tuorum peccatorum remissione, & deinceps pro peccatis populi. Offert pro circumstantibus, qui cum ipso, quantum fieri potest offertur; & qui Dei indigent Misericordia. Sacerdos primum orat pro te, mox pro illis, qui interfunt, tertio pro omnibus fidelibus vivis, atque defunctis. Sed offertens Sacrificium illud pro ceteris spectare debet, ut per expiationem peccatorum nostrorum salutem, vitamque eternam procuret. Sacramentarium Gelasii Papæ ita loquitur: ut hac Salutaris hostia sit expiatio peccatorum nostrorum, & propitiatio nostra coram Sancta Majestate tua. Ita etiam loquitur Sanctus Cyrilus Jeroftolymitanus in Liturgia, & tota vetus Ecclesia, que hoc Sacrificium semper appellavit hostiam propitiationis pro vivis, atque defunctis. *Liber cui titulus: Ceremonia Missæ per Patrem le Brun Oratori Presbiterum.*

Animadversendum est Altaris Sacrificium illud esse Iesu Christi, simile Sacrum Ecclesiæ totius, quod offertur et cum I. C. in Sa- crificio. tum Iesu Christi; hoc est Sacrificium omnium Sacerdotum differentium illud, & omnium eorum, qui illius fieri volunt participes, qui idcirco debent offere se ipsos in Sacrum, quemadmodum Iesu Christus, & Ecclesia se offerunt Deo. Audianus Sanctum Augustinum, qui mirum in modum nos de hac erudit veritatem. Tota civitas redempta, videlicet Ecclesia, & societas Sanctorum, & universale Sacrificium oblatum Deo per summum Pontificem, qui obtulit se ipsum pro nobis in Passione sua. Hanc illam offertur, & in illa ipse oblatum fuit, quia secundum illam mediator est, Sacerdos, & Sacrificium . . . Atque ut loqui pergam cum Sancto Augustino, videt in Altaris Sacramento a fidelibus cognito, & sape adeo intuato, illam offerti in eadem re, quam offert. Quemadmodum qui offert Iesu Christus Sacerdos, & idem ipse est donum oblatum; Ecclesia illud offertur debet etiam offere semet ipsam; & Deus ostendit illi hoc Mysterium, loquitur adhuc Sanctus Augustinus, in Sacrificio, quod illa offert quotidie; nam cum illa Corpus sit hujus Capitis, dicit semet ipsam offere per illam. Igitur Sacrificium Missæ est Sacrificium Iesu Christi, & Ecclesiæ; Solum exterius Sacrificium, quod Deus offerendus est, verum, & unicum Sacrificium, quod ceterorum ideam continet; unicum, quod expiat peccata, quod nobis gratias mereatur, & quod usque in Seculum finem perennabitur. *Item.*

Saci libri etiam arque etiam commendant, ut ante Orationes te tioneam animam nostram prepararem: Et cum nulla sit praepare Rantior Oratio, quam illa, que reddere debet Iesum Christum Altaribus nostris presentem, & nos facit participes Veritates.

Primum, liquet ab Ecclesia Sacrificium non offerri nisi uni Deo, nonquam in utraque oblatione, quæ seorsim fit Hostia, & Calix, uni Deo diriguntur Hostia Immaculata, & Calix Salutis pro peccatorum expiatione. Liquet etiam, quidquid pertinet ad Sacrificium nequaquam ad Sanctos referri, & longissime a veritate abhorre, quod Sancta Sa- crificia offerantur, cum Ecclesia semper profeta fuerit se dicere, quod dicit *Sanctus Augustinus: Sacrificamus Deo Martyrum*, cum in Martyrum memoriam altaria ædificamus: etenim quis unquam Sacerdos dicit ad Altare: Offerimus tibi Petre, vel Paule, vel Cypriane? sed quod offertur, offertur Deo, qui coronavit Martyres in locis de- statis ad eos honorandos, quos Deus coronavit. *Idem.*

Elevatio, & adoratio Eucharistie non semper eodem modo peracta fuerunt, quo in praesertim. Uisque ad initium facili duodecimi fasti erat Sacerdotibus elevare Sa- crata dona, Calicem, & Hostiam, dicendo *Pater ipsum &c.* vel folium ad verba illa: *Omnis honor, & gloria per omnia ecclæsa faculorum*, quod hodie vocatur secunda, vel parva elevatio. Sed a primis Verbis Canonis utique ad finem, Cle- rus omnis erat incinctus adorans divinam Majestatem, & Incarnationem, cujus Mysterium Eucharistie non est, nisi quidam extenso. *Qui sunt vero Sacerdotem, & qui in fa- ciem illius sunt, inquit Amalarus, se inclinat adorans di- visionem Majestatis, & Incarnationem Salvatoris*, & in eodem Corporis habitu pteverant per totum Canonem in finem uice Dominicae Orationis. Et sane quonodo homines non adorant Sacratum Corpus hoc, quod ab Angelis adora-

De Frag- mentis Eu- charistie in Altaris Sacra- mento.

ter. Semper maxima cura habita fuit in Ecclesia, ne illa Sancta Eucharistie particula interiret, vel laberetur in tem- ple. *Sanctus Cyrilus Jeroftolymitanus dicebat recente per baptisatum regeneratis, magis metuendum esse, ne mini- mum intercidat Eucharistie panis fragmentum, quam ne jactura fiat auri, aut lapillorum. Graci commun vocabu- lo Eucharistie fragmenta dixerunt Margaritas. Sancti Chryso- stomi Liturgia ali sub finem Missæ Sacerdotem, vel Diaconum avertit, & deinceps omnia confummarat fragmenta, & operam dare ne illa sit religiosa particula, qua dicitur Margarita. Latinis haec colligunt fragmenta in Calice, ut eadem confumant. Li- ber, cui titulus: Ceremonia Missæ per Patrem le Brun, Oratori Presbiterum.*

DE DEDICATIONE ECCLESIARUM. MONITUM.

*Q*ui generatum sermonem habitamus est de Temporum Dedicatione, considerat Historiam Ecclesiasticam, ut discat originem, & progressum hujus Ceremonia, que eamdem cum Ecclesia jactat antiquitatem. Primum Tempium in divina Majestatis honore adificatum a Salomon in lege veteri; & in nova illa, que ex-tructa fuerunt a primis Christianis Principibus Deo dedicata fuerint; & maxime consecrata singulari ritu, & non communi Mænifestatione, que quotannis influerat fuit, fin minus cum eodem apparatu, saltem cum pecu- liari felicitate, ut videre est in Scriptis Sanctorum Patrum, qui hujus argumentum Homines conscripserunt.

Inter confidencies, ac illationes, quas Sancti Patres ex hac ceremonia elicuerunt, alii quidem latius differuerunt de reverentia in Templo adhibenda propter hanc Dedicationem, quia sunt Palatia, & locus divine Majestatis, ut videre est in collectaneis, que in hoc argumentum edidimus in Bibliotheca nostra Tomo Secundo Titulo de Ecclesiæ Materialibus. Alii operam dederunt, ut nobis exhiberent Mænifestationem, & multitudinem Angustiorum Mænistorum, que in hoc eodem loco celebrantur, cui videtur Deum concessisse omnia Mæniscordia sua beneficia erga homines. Verum quin de omnibus istis rebus loquamur, nisi quantum necesse est, & attinet ad argumentum, postissimum intercrebimus confidencies Sancti Bernardi, utpote que huic ceremonia accommodatur videtur.

Sanctus iste putat hanc Dedicationem felicitatem non tantum fieri ad instaurandam memoriam Consecrationis Temporum alienigenas, & exprimentem sensibili figura consecrationem animarum nostrarum, primum factam per Baptismum. Multi-plex, & equisimilis relatio, que occurrit inter hanc Consecrationem, per quam facti sumus viventes Dei Tempora, ut loquitur Sanctus Paulus, & ceremonias, que in Temporum Dedicationibus adhibentur: *Uinciones, benedictiones, illuminationes, &c. Admodum, quo Consecratio illa peragitur, ea sunt, de quibus fatus agenus, ut cum eodem Santo Bernardo concidetur valeamus, festum Consecrationis Ecclesiæ esse etiam festum dedicationis Animarum nostrarum.*

DE DEDICATIONE ECCLESIARUM.

*N*emo unus ignorat Tempora, & Altaria semper de- finita sunt Augustinismis Ecclesiæ ceremonias, quia antiquitas, & dignitas Temporum Altariorum. Quid intel- ligat Ecclesiæ cum autem offerte San- ctum tabernaculum, & Salomonum Temporum Altariorum Sanctorum.

Si ex Sancto Bernardo queritis, quare Ecclesia sunt Sanctæ, reddet ille vobis, quia omnia sibi Sancta munera exercuntur; nam, inquit ille, quomodo locus hic Sanctus non sit, qui tories reficiat laudibus Domini? Locus hic, ubi populus Fidelis congregatur, ut reddat Creatori suo cul- tum, & obsequium, quod debet; atque ut omnia verbo complectatur, hic locus, ubi Sanctus Sanctorum, Salvator, & Redemptor hominum interdui, noctuque habitat, & quem multo magis consecrat reali praefatitudine adorabilis Corporis sui? Inde igitur proficiet debet profunda reverentia, Sancta formido, quia percili debent omnes, quibus superest aliquis Religionis sensus, cum in Tempis nostra ingredi, quomodo efficiuntur si cum viva fide ingrederentur in an- trum Bethlemiticum, vel in Sanctum Sepulcrum, ubi hoc idem Corpus requievit; quippe Sancta hujusmodi loca si- mul excitantia memoriam augitorum Mænistorum, que

Quid Tem- plorum Con- secratio si- gnificet, & repre- sentat.

Temporum Consecratio significat, & represtent generali Ecclesiæ Spiritualis Consecrationem per Iesum Chri-

bi adimpleta fuerunt, illis inspirarent sensus non vulga-
res pietatis. Haec igitur mente Fidelis in Templum veni-
re debet, & sibi dicere: *Locum ingredior, ubi Deus
praeiens esse voluit, hic idem Deus, quem Angeli adorant
in Celo.* & coram quo semet exanimantur in hoc codem lo-
cum: In eo sum loco, ubi idem Sacramentum, quod oblatum
fuit in Calvario pro salute mea quotidie instauratur, &
eadem victimam immolatur propter amorem mei; vere qui-
dem alio modo, sed non ideo minus Sancto, ministris dis-
cendit adorabilius meis. Haec aera, coram qua sum, fons
est, ubi Sanguis Salvatoris mei, qui in Cruce effusus est,
manat adiacit quotidie, & cuius meritum applicatur mihi
in his Sacramentis, quic recipio. Denique eo in loco sum,
ubi idem Spiritus, qui alias descendit visibiliter super Apo-
stolos, descendit hodie invisibiliter super fidles; sed in
hunc loco tunc mysteriis confreato, & que sancto ui Calv-
arium est, & que digne nostris obsequiis, quale fuit stabulum
Bethleem, & Gethsemani.

Judei ma-
gra cum so-
lemnitate
celebrant
Tempi sui
dedicatio-
nem.

deum, devotissimis intentionibus tenimus Religionis. *Anno
Sororum in omnia argumenta.*

Apud Judos nihil erat sollemnissimum Templo Dedicatione. Populi undeque affluentis conspicutus, admirabilis victimarum qua immolabatur numerus, magnificorum ceremoniarum quo ibi adhibebantur pompa, videbarunt potius publicus Religionis triumphus, quam peculiaris Templi festivitas. Cum non posset Deus illius praefare majora amoris sui monumenta, quam apud illos habitare, potenter ne illi infidigere, ei grati animi sui testimonio praefare, quam felicissima illius diei memoriam perenare, quam illam usque in posteritate transmittere per Sollemnitatem, qua quotannis instaurabatur, omnium corda simul, & voces colligendo, ut p^rae gaudio, atque floro clarament: *Ere ne credibile, quod habiles Domini homines super terram?* (2. Paralip.) Si tota Calorum latitudo illum capere nequit; quanto minus illum capiet Templus, quod ipsi edificavimus? Dubitari non potest, quoniam Ecclesia iuxta hoc exemplum in Christiana Religione celebret Temporum dedicationem; quandoquidem in ea servat partem earumdem ceremoniarum, que in celebri illo Salomonis Templo servata fuerunt. Potissimum vero animadverendum est, haec Temporum nostrorum dedicationem unam esse ex functionibus Episcopalis, & quinque genus ceremoniarum complecti, quemadmodum Sanctus Bernardus animadvertis, ad quas redigitur quidquid in hac sollemnitate fieri conuenit: videlicet Aliperionem, Inscriptiōnem, Unctionem, Illuminationem, & Benedictionem. Haec autem nequamquam sunt seorsim; sed promiscue per intervalla. Non loquar fuisus de ordine, qui ibi servatur; neque de qualibet ceremonia singularitate: Confundala sunt Ritualia, qua singula profectantur; sed verba tantum faciem de nonnullis, que sunt profitissime, ut illas applicem conferationi animalium nostrarum, que totidem sunt Tempa viventes Dei, cui per Baptismum dedicatae sunt, & consecratae. Quod spectat ad singulas ceremonias, facile est illas spiritualibus hinc Tempis applicare, & suffici dicere, adnotare omnibus finem imponi cum benedictione, que confertur ab Episcopo, præterea quam modum adhibita fuit in attributis omnibus, ubi sunt Signa Crucis, & aquæ adpersiones. Vident ergo Sanctum Bernardum jure ad quinque precipuas Ceremonias rediguisse illas omnes, que in Temporum consecratione fieri conuenierunt, Adiperionem aquæ benedictæ; Inscriptiōnem per signa Crucis, & per gracos, latinoque characteres; Unctionem per aquam, vinum, cineresque simul per mixta, per oleum Cathecumonorum, & Sanctum Chrifma; Illuminationem per Purifications, & luminaria, & Benedictionem, que extenditur super res omnes, atque perlonas. Ex Panegyricis Sanctorum Parisi Dunetu Tomo primo.

Cur tot siant
ceremonie
in Dedica-
tione Eccle-
siae

Sed queso cur tot adhibentur ceremonia ad conferandos lapides, atque parietes? Namquid de lapidis cura est Deo? Scite Sanctus Bernardus interrogat, opportune applicans lapidis, quod de bobus inquit Apolostolus: Numquid de bobus cura est Deo? Significare voleas praeceptum illud Legis antiquae: non alligabis et huius tritirupas; nequamque interrogatum fuisti in bonum gratiam, sed hominum, qui juis habent vivendi ex laboribus eorum. Similiter non in gratiam lapidum, & parietum sanctificantur, & conferantur, sed pro nobis, qui sanctificari, & conferari fuimus in Baptismo, ut identem admoneamus, quid sumus, & obligacionis, qui tenemur saepe instaurare memoriam nostra confectionis. Hac celebratis Dedications nostra est, nostra squamula illa asperso, nostra illa benedictio, nostra illa consecratio fuit. Vultis ne videre quomodo? Attenti estote applicationi, quam institutri sumus de ceremoniis, qui adhibentur in Ecclesiarum confectione, & memorante, nos cum Sancto Bernardo ad quinque redigescit illas; Adspersio nem, Inscriptio nem, Unctionem, Illuminationem, Benedic-

Exteriores omnesunctiones, quae sunt in Templorum de- simus
auia.

icatione pertinent ad sensibilem inscriptionem; sed pra-
pria fit invisibiliter, ac intrinsecus per impressionem cha-
racteris indecelibilis in anima baptizati, per quam quotan-
do recensetur in Christiana militia, & adscribitur in nu-
mero militum Iesu Christi, quin unquam ab illis cultu
reale dispensari. Quemadmodum enim Ecclesia, qui in
se honore confecrata fuit in usus profanos converti ci-
vates sacrigium non potest: ita postquam signati fuimus in
corpo nostro Signo salutis, & in nostris animalibus divina
qualitate, quam characterem vocamus, non licet nobis ul-
tra sine Templo profectione vacare illis muneribus, que

unctiones, quæ sunt pro Ecclesiæ Dedicatione indigitant
se, quod per Baptismum adquirimus; de quo mihi
per præmium videatur aliquas considerationes proponere. An
quibus Ecclesiæ a Græcis Basiliæ, et hec Regia, vel Re
gum Domus vocabantur. Quod nomen Latinis adoptarunt,
cum vero præserium, cum termo est de celebrioribus Tem
plo, cuius generis sunt Patriarchalia, Metropolitanæ,
Cathedralia. Ita dicimus, *Basilicam Salvatoris*, *Basilicam*
Anæ Mariae, *Basilicam Sancti Petri*. Hoc nomen illis tripli
ce ex causa tribuitur; quarum prima est, quia sunt Domus
Regis Regum. Igitur eo modo quo *Ædes* Regas dicimus
eis, ubi fedem habet Rox; ita Basiliæ vocabantur Templo
la Regi Calorum dedicata, & consecrata. Ratio altera
ius appellations est, Ecclesiæ olim vulgo *edificari con
venire* per Regum, & Imperatorum magnificientiam man
eum eum sumptu, qui regius dicebatur, videlicet splendi
tus, ac sumptuosus. Ratio teria est, quia Templi in con
secratione sua inauguarat eo modo, quo Reges sunt Uni
ti Domini; & proper han unctionem, que Ecclesiæ, &
egibus communis est, *Basilice appellantur Ieron.*

Liquer nos a Deo confraternos sive per Baptismum, ut
Saltem Tempis eius, & Apostoli iure suo dixit: *Nescitis, quia
Tempus Del spiritus, & Spiritus Del habitas in ipsis?* Tem-
pera materialia Dei, Sancta sunt: *Tempora Del sanitatis si;*
et coram Sanctis ad nostram, nostra vero referunt ad
sanctum. Unde sequitur sollemnitatem Dedicacionis, non
secundum Ecclesiarum esse, sed nostram. *Nostra est, quia de
cello nostra; magis autem nostra, quia de nobis ipsi.*
Cer. 6. ibidem.) Mirabimini fortasse, & erubescitis
aduentus velram celebrati festivitatem, quasi jam ele-
cti per Apoteosim in Sanctorum album redacti; sed
non puto vobis adeo modicum esse ingenium, ut cogiteatis
nobis celebrari festum dum lapidum, atque parietum,
qui non habent Sanctitatem nisi quatenus ad nos referuntur.
Vestra est hodierna festivitas: vos dedicatis ipsis Domini, vos
igit, & assumptis in propriis. Cum Apostoli, Martyris,
confessoris, Virginis festivitas celebratur, dicimus, hic est
dies Petri, Stephani, Augustini, Catherinae. Sant dies
sunt Domini nostri, sunt Domina nostra. Hodie vero noa-
tus festus dies Sancti aliquius, qui sit in Calo, neque ali-
jus. Mysterii Domini, vel Dominae nostre; & nihil le-
magnum recolimus festivitatem. Cujuis haec Sancti est,
cujus Sancte? Panayreicis Sanctorum Patronum Ducas. Tomo

Sanctus Joannes dicit in Apocalypsi: *Vidi Sanctum Christum novum descendente de Calo a Deo*, paratum sicut Sponsus *vito suo*. (*Apoc. 1.10. Corin. 15.*) Si de Calo descendit; est igitur in terra. Sed in terra non alia Sancta civitatis est, Iesu Christi Sponsa, nisi anima Sancte redemptio, sanctificata per Sanguinem ejus; de illis enim *Sanctus Iulius* locutus est: *Disponisti vos unum vito Virginem casam ex parte Clarii*. Igitur harum Saecularium animalium hodie celebramus dedicationem. Cum *Sanctus Bernardus Auditorius* suis hanc praedicat sententiam, quæ solidissima est, optimis innixa rationibus, non autem similis minutis ibidum concepitibus, qui nonnquam de fugienda ventantur, & qui nonnihil ab indoctis, & illiteratis laudantur; Vereor, at ille, ne aliquis in hac concione inveniat, qui vel intumeat eo quod sua celebretur festivitas, vel per quamdam spiritus pusillitatem id credere nolit; quem utrumque fugiendum est. Deus imperti humilibus granum suum; igitur fugienda est vanitas; sine fine vide placere impossibile est: incredulitas ergo fugienda. Itaque cum, *Sanctus Iulius* sequitur, ut magnum foveatis vestrum etiporum astimationem, cogitantes vos esse Tempa Dei, nihilominus habetis perexiqum, cognoscentes indignem vestram, vestraisque infirmitates. Si quid magnum est, hoc per gratiam Dei estis, & cum *Apostolo* deinceps dicit: *Gratia Dei sum id, quod sum*. Quod autem in vobis modici, vel nihil, hoc ex vobis est, qui nihil habetis, non mere sit vestrum, nisi peccatum. *Ex Panegyrico Pauris*

Ipsi nihil sumus; quia sumus peccatores, ignari, infirmi, nostris obnoxii cupiditatibus, & in malum proni. Ipsi quid magnum sumus, quia placuit Deo nos magnos factores, dignatus nonmet sua benevolentia, & eligens nos, ut nos tempora viventia, in quibus inhabitet: *Quid eis homo a magnificis sum? aut quid apponis erga eum cor suum? dicitur*

bat Job. (7.7.7.) Dicens quid es homo, innuit illum parum aliquid esse. Et scis comparat illum flosculo, qui cibis calcatur, & folio, quod vento rapietur. Fatur enim a Deo magnificatum fuisse, & ab illo cor suum in se fuisse possum. Si Deus posset in homine cor suum, in consilium eum Dei thesaurum illuc esse: Ubi est enim thesaurus tuus, ibi est et cor tuum. (Matth. 6.) Nunquid nihil est esse thesaurus Dei, thesaurus Sacrum, quod est illi pro tempore? Nescitis, quia templum Dei estis vos; & Spiritus Dei habet in vobis? (2. Cor. 6.) Cogitatio haec magnum adserit consolationem. Non sumus thesauri Dei; sumus Templum eius, ubi inhabitate dignatus. *Idem.*

inferos penitentes. Neque illis blandiri opus est, neque tere pollu-
dilimulare scelerum enormitatem, sed vehementer illos ^{ad}hortari, ut justam agant penitentiam, & cognoscant ne-
cessitatem, quam habent mutandi vite rationem. Confor-
mationes interiores, quae sunt animarum Sanctorum delicia
perunctionem significatae, non statim illis concedenda
sunt, nec lumina, quae Deus perfectioribus damtaxat con-
municari. Dicere debent cum David: *Asperges me Domine Hydropis, & mundabor. (Psal. 51.)* Hydropis amara est, &
vix habet abfergendi. Peccata cum amaritudine plo-
randa sunt, & lacrimis eluenda. Nosmet Signo crucis
rotare debemus, hoc est, deferre in corpore nostro fe-

Unum est, quod nobis terrorem potest incutere: *Si quis*
templum dei violaverit, disperserit illum deus. Conse-
cuita fuius Deo in Baptismo: *Servavimus ne fartam te-*
ram hanc confectionem? Id si fecimus, O nos beatos!

autem, trépidandum est ad terribilia haec verba : Si quis Templum Dei violenter d'fundet illam, non ex Corde eius, sed incolere & novum Domum meo docente, videlicet erant sensus Regius Propheta dicebat olim ; me puden' superbas AE- Quisnam

Prophetas
David quod
pudet in
adibus ha-
bitare & no-
naturales
Tempus
longe ma-
gnum
Deo vivere
11.
Ipsius modere, & noncum Domino meo bonum amare.
Hoc quidem extrema cupiebat; sed Deus aduevit bona
Illi voluntati, ejusdem Fili executionem reservans. O
animos Christianos! habuit in corpore formosum, quo tibi
in instar est species Palati, quod Deus ipse tibi pro
ptis manibus adiscivit. Nonne aquam est, ut asperges
fensus David, Deo habitaculum praetex? Hanc inveneris
in te ipso fine difficultate. Cadeant non tantum ex Libano
cedri, non colligandam eis aurum, & argentum, arque
alia metalla, neque adlibendum est numerus ingens Archi
tectorum, opificum, lapicidarum, & Fabrorum: Prope
est verbum in ore suo, & in corde meo. Tibi hocum tan
tummodo verbum dicendum est, & sufficit. Tu ipse, &
architectus eris, & dominus; tu opifex, & opus. Quod
nam autem hoc verbum est? Opus est, ne que in cor
de sit, ac in ore: Prope est verbum in ore tuo: & in corde
tu. Verbum hoc non aliud est, quam dicere Dico: amo te. Ubi illud protuleris, statim eris templum Sanctissime
Trinitatis. Neque aliam volo probationem; quam hac
Salvatoris Verba, que fatus ponderare, reperire, & medi
tari non possumus, adeo plena sunt suavitate, & confor
matione. Si quis diligit me, pater meus diligenter cum, &
cum amemus, & mansuetus apud eum faciemus. (Jesu. 14.)
Si Pater, & Filius venturi, & mansuetus suum in am
ante coiffutum; non deris Spiritus sanctus, quoniam in
caecitate veniat, ibidecum Pater. Filioque permaneat
O Amor, quam potens es? Quandoquidem trahis ad te
Omnipotenter, & es. ut in illo per beatam annuntia
tionem.

Si Rex David ad eum libenter, ac tanta cum voluntate
quidam

ur nobis timeandat est ; ne in nos ruat haec contaminatio. Tempia violantur , ubi suam amittunt Sanctitatem ; Tempia entia Dei Sanctum est . Quodvis mortale peccatum non privat Dei gratia, sine qua Sanctitas nulla est, quicunque committit mortale peccatum , polluit, & violat in fe Templum Dei : Si quis autem Templum Deliquerit , disperderet illum Dei . Argumentum concludit, que ultima responsione admittit . Sed statim ac Ecclesiam a parentibus suis per Altarium everisonem , per haec fangianis effusionem , & per impudicitiam , illicitoria sunt peccatorum genera , que Sanctitati opponuntur, & per que Dei templum violatur ; impietas , homicidium , & impudicitia . Impietatis nomine complector omnia peccata , que directe adversantur Deo non fecus ac blasphemia , atheismus , Sacrorum contemptus ; sed homicidii nomine intelligo odium proximi : quia qui odirent suum , homicida est , (1. Ios.) dicti dicitur disfilius : & sub nomine impudicitiae continentur omnia occisiones , &c.
Cetera deinde sequuntur , ut talia cum voluntate permanebat in Monte Sion , ubi quiebat Fons eius arcus , quae nouissima figura erat Tabernaculorum nostrorum , in quibus Sanctus Sanctorum personaliter residet , quinam esse debent sensus cordium nostrorum ; ubi ingrediantur in Ecclesiæ divinæ Majestatis dicatas , & sacras ? Profecto non quam in illas pedes inferre deberemus nisi summa affectatio latitia , cogitationes Deum nobis honorem largiri permettendo , ut in dominum suum ingrediarum . Sed si ultius in anno dies est , quo hæc grata recipienda sit cam omnigratiarum actione , & sancte latitudine fit ; hic ille sane est , que dedicatio celebratur , que cum semel facta fuerit , quotannis instauratur per Sanctam Institutionem ob duas precipias rationes ; quarum prima est , ut omnes admonemur , Deum orari velle in Templis materialibus , ubi si fieri oportet Sanctitudinem adorabilis Eucharistie Sacramentum ; altera vero , ut meminerimus eis non Dei Templi illi per baptismum consecrata . Panegyricus Sanctorum Patris Dunelmensis . Tome prima .

Certum est Tempa pre aliis quibuscumque locis apostilum esse efe ad ciendam attentionem , pietatem , & reverentiam nostram , cum qua nobis orandum est post illorum confectionem : cum enim non alium habeant usum , nisi qui ad Dei cultum , atque honorem pertinet , videamus iste paritibus , Altaribus , potissimum vero ea re , que in Tabernaculis nostris alteratur , videlices adorabili debitum . Eucharistie Sacramento admoneri , ut modesti simus , in omne obsequium compotis , & precibus nostris intenti . Quid ibi est , quod non sit magnum , quod non sit admirabile ? Ibi sunt omnes deditio nostre , ibi omnis spes nostra . *Idem* .

Si homines vellent reddere Deo cultum suum pro supremis Majestatis ejusdem dignitate, vel beneficio, quia ex profusa divina liberalitate ejus recipiunt, opus esset, Auditores, ut omnes Urbium domus, & agrorum, immo etiam omnes terrarum loci in tot Tempa converterentur; & ut omnes homines tot essent Sacerdotes, & creature omnes tot victimae, & omnia vita nostra momenta in offendit eidem Sacrifici impenderentur. Sed cum hic Universorum Dominus dignatus fuerit nostrae indulgere infirmitati, & modulo nostro fere accommodare, sibi quodam dumtaxat locos reservaverit magis peculiariter ministerio huic dicatos: locos, quos palam sua replevit pra-

am.
In templis iterum benedicendis, & reconciliandis non adhibetur uictus, neque illuminatio, ut intelligamus equum non esse, ut Penitentes leainter, & blande excipiantur. Nou dico illos non esse recipiendos cum spiritu manefunditius; & non laudo Confessarios, qui pleni sunt exprobationibus, minis, injuriis, fulmineisque verbis in terrenis eidem Sacramentis impenderant. Sed cum hic Universorum Dominus dignatus fuerit nostrae indulgere infirmatim, & modulo nostro esse accommodare, sibi quodam dumtaxat locos reservaverat magis peculiariter ministeriu huic dictatos: locos, quos palam sua replevit praesentia, & ubi coli vult majori cum obsequio a populorum pietate. Loci autem, quos ita delegit, Tempa sunt, illi

follemniter dicata per publicas Ceremonias, quas Dedicacionis, & Consecrationis vocamus; quod nos cogit, ut illos habeamus tamquam locos destinatos cultui divini hujus Majestatis, locos Sanctos, & consecratos, ut ibi inhabiteret: unde sequitur, eos, qui illuc ingreduntur, & illos frequentant, debere concipere sensum timoris, atque reverentiae erga illum, qui ibi praesens est modo profus singularia: sed altera ex parte pleni esse debent vera confidentia eorum particeps efficienti beneficiorum, quia illuc super omnes effundunt, qui cum pietatis, & Religionis spiritu illuc accedunt. *Auctor Sermonum in omnia argumenta.*

Videtis, auditores, mihi non aliam esse mentem, quam
oculis vestris subiiciendi rationem propter quam hodiernam
die omnes convenimus; videlicet celebraturi peculiari cæ-
remonia Templo hujus dedicationem; quæ locum hunc San-

At Tempio-
dico dedi-
cio.
die omnes convenimus ; videlicet celebraturi peculiari ca-
remota Templo hujus dedicationem ; quo locum hunc San-
ctum effectis faciens illum Templum , & Domum Dei : ter-
ribilium quidem illis , sed utriusque immodicis , et impietatis
suis illum pollunt , sed utruiusque desiderabilem , qui ex vera Re-
ligionis causa hue accedunt . Mihis videatur ergo hodiernae
die illud ipsum contingere quo dicitur Sancto Paulo , quia
cum Athenis ingressus ester in Templum aliquod , inventum ibi
Aram postquam ignotus Deus , (Act. 17.) ex qua occasione
arripiuit docendi eos , quinam hic esset Deus , quem igno-
rantes credebant . Hoc mihi accidit hodie ; Non equidem
video in Templo hujus fronte , neque in Altarium fatigatum
inscriptum ignotum Deum , sed ex modica reverentia , devotio-
ne , pietate , quam hic plurimi praefuerunt , devotissime
Deum , quem adorant , ab illis nequaquam cognoscit : si enim
animum paulisperficiens advertens , hunc Deum esse Majestatem
gloriae sua zelotypum , & honoris , qui sibi debetur ; ter-
ribilem in peccatis , quas sumit de impietatisibus , que coram
ipso committuntur , & in ipsa domo sua ; intelligenter lo-
cum illum esse terribilem , & illuc prodeundum non nisi
cum cordis trepidatione , silento , reverentia , ac ver-
recundia ; timentem Sanctum hunc locum polluere Sancti-
ficatum tot Mysteriorum , quiz ibi celebrantur , quo res il-
los compellentes affusorem fensus conformes magnitudiniat il-
lius , qui ibi honoratur . Igitur illos etiam atque etiam hono-
rator , ut cogitent , & melius agnoscant , quinam sit Dominus
hujus domi , & Dominus Templo hujus : Quod ergo ignoran-
tes colitis , hoc ego annuntio vobis . Autem Sermonum in omni-
argumento .

Dubitare non possumus quo minus se laudem paret Deus
modica ea cura ; que nobis est de Aedium suarum nitore
atque munditate . Non loquimur de urbanis Templis , ne
que enim magna nobis sufficiunt causa conquerendi ; sed
profecto omnem sensu abiecisse oportet , ne movere

Quam la- Dubitare non possumus quo minus te lassum putet Deus
lum se pu- modica ea cura ; que nobis est de Eedium suarum nitorum
bet Deus ob- atque munditate. Non loquimur de urbanis Templicis , ne
modica cu- que enim magna nobis suppetunt causa conquerendi ; sed
ram , que habemus profecto omnem nobis abiecit oportere , ne movere
habemus . nos campestrium templorum turpitudi , & immunditiam
Templicis .
Et negli- Ingrediamur in Templa , ingrediamur in oppida , ingre-
gescutus , diamur in privatas domos ; & si aliquis nobis supererat
quam pri- pietatis fenus , nonne merito lugentes dicere poterimus
vatorum tu- Regem Regum pejus habite , quam plurimos ex min-
dus servan- mis subditis ? Principis palatum , domus homini , nulli
tur nobilitate prædicti , tabulis pictis , auroque obliniosi locu-
tum , plena- pleata videtur ; oculus nullus potest in loco conquiculare
tum , ubi non aliquid pretiosum intineatur . Templum ingredi-
min , atros ibi videbitis parietes , fenebris , sine laqueis ,
lacunari , sine aliis auleis quam aruanarum telis . Ara ve-
ro describere non audeo ; nonnisi perhorrescens meus mem-
bras fibi fingere posset , qui quidem horro quantumvis ex-
tremus , non cessat tamen meritis esse minorem . **Pater Ha-**
lidorus & **Capucinorum** familia .

Quod olim fecit Deus in Dedicatione celebrissimi Temporium nostrorum conseruatio, id hodierna quoque die facit in Templo pli Jerosolymitanis, id quod habet in Throno glorioz p; illuc descendit eadem cum Majestate, quam habet in Throno glorioz p; illuc descendit eadem quod olim venit, & ibi se praefensem constituit non solum invisibiliter per effecta sua, sed etiam realiter, & in personam suam per Sacrificium, quod ibi ostendit Corporis divini, & in personam suam gratias, quas ibi communicat, & per ineffabilia miracula, que ibi operatur: Hinc cum femei divino Cultu ille la conficeraverit, quotannis memoria recolitus follemente stitvitate, que Dedicatio appellatur; & hac ea est caremonia, que nos in hunc locum coegerit, tamquam ecce recentia profiliros Deo obsequio, qua propositu, cum Templo hoc primus fibi elegit in Domum. Ita ut conseruatio, & exteriori Templi Sanctitas non aliud sit, nisi quedam vestuti repräsentatio, & Figura Templi alterius, ubi manebat adhuc libentibus per præfensionem magis intimam, ac nobis quadammodo utiliorum, quale est illud animarum nostrarum, quas sibi consecravit, & delegebat inhabitandas per interiorum Sanctitatem, propter quam a Sancto Paulo Deum Tempium vocantur. Auctor Sermonum in omnia arguens.

De Dedicatione Ecclesiarum.

nam enim quamvis Deus sit Rex omnium Sacrorum, ac tempora omnia in illius honore conferenda sint, vi- denus tamen in Scripturis ab ipsis mundi primordiis ip- sibi septimum delegisse diem, jubens omnes ab operi- bus fervilibus abstineret, & seprium diem impendi, tri- paudo illi signa grata animi propter beneficia collata per preces, & Sacrificia; & apud Christianos, quamvis dies omnes sint pro Deo impendiunt, unus tamen per antono- minus vocatur *domini*. Ita quamvis per immenstati- um suum Deus repleat omnia nra, nihilominus aliqua si- bi delegit, jubens Tempa sibi adiucari, ubi se adesse vel- le profiteatur ad excipienda obsequia, preceque nostras au- ditas, quando loco signum est, exponit, cause ad actione- rus, jubemus in Baptismo omnem cum illo infringere ne- cessitudinem, & mox abrenuntare Mundo, cuius Princeps vocatur; etenim per hunc nos in dura servitute tenet, legi- bus suis subditos, ac placitis subiectos. Opus est ergo, ut nos illinc separat Sanctitas, ita inde dimovatur; quod fit per primam hanc nostrae Consecrationis ceremoniam in baptismo, ubi ducitur initium ex ablutione peccati, quo iniquitati fuiimus, mox devovendo actionibus prosfus- sanxis; ita ut sicuti quidquid mundum est, polluit Tem- plum Sacris usibus destinatum: similiter quidquid nos mun- do alligit, & quidquid mundi sensus nobis inspirat, pol- lat animam nostram, quam sibi de legit inhabitandam. *Antea Sermonum in ovula argumenta.*

Si post Baptismum per quem abluti fuimus in Sanguine

mem., & effectum ; ita ut quo nobilis agit in loco , eo
verius dicatur , esse praefens in eo loco . Ita dicimus homi-
ni intellectum , qui realiter ab anima Substantia distinctus
non est in capite magis , quam in oculis eius , quatenus
exerceat operationes praefontes , & magis natura fuerit pra-
stantia congruentes . Secundum hanc loquendi rationem Da-
vid in Psalmis dicit , Deum duas ingentes habere domos ,
ubi peculiariter suam praudentiam constituit , & solium suum
firmavit . Prima Calum est ; Altera Templum ; Dominus in
Templo sedis sua : *Dominus in Celo sedes ejus.* (Psalm. 10.)
Causa vero est , addit David ; quia Deus in Celo praefens
est per effusionem , ac manifestacionem gloriae sua , & est
in Templo per uberrimam gratia sua communicationem .
*Glorias , & gloriam dabit Dominus . Pater Teritus in Dominica-
li . Tono secundo .*

Tertio loco, si Deus olim prefens erat in Templo per Arcam foderis, per Tabernaculum suum, aliaque visibilis bonitatis lex testimonia, que revera nonantib umbra erant, & figuræ, iure aferente pofsumus Templo nova legis post confeerationem fini figura, atque metaphoræ illæ habituca-
lum, & augmenta manifonem Magnitudinis Dei notari,
quoniam continent inter sepiam sua sub speciebus Adorati,
re aliud quod ibi sibi prumat: interstiti in fronte no-
men illius, qui ibi colitur, ita ut ignorari nequeat, cum aliquis illici pedem inferat, se esse in loco Sancto, & in
domo Dei: quodquodcum omnibus hinc notis, atque
inscripitionibus admonetur, que oculos ejus incurvant.
Idem.
Quod palam fit in lapidibus in Templorum noſtrorum
in Sacra, curvata, levigata, variegata reperitur in anima-

Sacramenti veram, realemque Iesu Christi Personam. dedicatione, quotidie invitibilis ratione peragitur in anima.

in sacramentis veram, resuscitare Iesum Christum ex mortuis, & Super Altaribus nostris Iesum Christus adimplere ad litteram promissionem, quam fecit, se nobis futurum utique ad seculum consummationem: *Ego vobissem usque ad consummationem facili:* (Matth. 28.) Ibi autem est possumimus, ut duas functiones exercet, Regis videlicet, & Sacerdotis. Regis quidem, ut recipiat cultus nostrarum, & obsequia, & ut supplicios libet subcribat; Sacerdotis autem, ut nonnulas expiæ noxas, redditque nobis propitiacione Patrem suum per commemorationem, atque extenctionem Sacrificii Crucis; ita ut fideles omnes, qui tampli ingrediantur nostra post eorum Consecrationem vere, & potiori jure, quam olim Jacob, dicere possint: *Terribilis es locus iste, vere Domine, in ipso isto.* (Gen. 28.) *Ideam.*

Preces in Templo effusa post illius Consecrationem sunt
præces publicæ, & cum Ecclesiæ totius precibus conjugantur;
& quatenus tales maiorem vim habent. Ibi nobis accidit
felicitas confaciendi Orationes nostras, & permiscendi lau-
des nostras cum laudibus Spirituum Beatorum, & Sancto-
rum Omnim Paradisi: *Ex isto cum Angelis, & Archangelis*
una vota dientes. Offere debemus Cordi Dei, qui est in
Templo, & cor bene præparatum, submissum ejusdem impe-
rii, & pronum ad divinas illius Voluntates perficiendas,
cor arænas, & amore ejusdem incutens. Quemadmodum,
ut apud Principes viros, atque ut in eorum Aliibz facili-
bus editiæ poterat, ut plurimum valido quoniam ar-
gunt, non autem divinorum antiquarum, & pacium, quo-
rumunque Deum videbilec, & mundum in eodem corde re-
cipere contendamus, ut olim Philistini Arcam Dei, &
idolum Dagon voluerunt confaciare. Nam scitum polluerunt
Templum, quod in factos simul, p: fanoisque usus im-
pedivit, idem effet ac velle ea simili connectere, que
fibimur inventem parant excidium. Ut ergo Duo simus,
tamquam vera ejus Templum, opus est profus abhorreare
ab iis, quæ illi adversantur; & hoc illud est, quod si-
gnificant aspersio, & inscriptio, que in Temporum de-
dicatione fieri conveverunt. *Auctor Sermonis in omnia ar-
gumenta.*

ut nobis aditus pateat; ut plurimum valido quipiam indigens patrono; ita ut ingredi valeamus per hanc My-
sticam Ecclesiam januam ad Deum perventur; & ab eo re-
cipiendo quemadmodum optamus, opus est ut eadem San-
ctum illum, cui peculariter Ecclesia dedicata est. Hic erit
Sanctus Ecclesiae Patronus, qui per se stas cum nostris con-
jungens, propitiis hunc nobis aditum procurabit, & mox
obtinebimus quicquid desideramus. Ita postquam admissi
fuerimus in domum Domini super terram; postquam per
felicem hunc aditum commercium intre incepimus cum
Deo proper temporalia, & spiritualia bona, tandem in
gloria bona eterna obtinebimus. *Idem.*

Inter ceremonias, quæ in Templo dedicatione adhibentur, numeratur *Adspersio* velut ad elundum quidquid in illa immundum est, & inquinatum; hoc primum etiam illud est, per quod Christiani fieri incipiunt in Baptismo, & ex quo incepit Deus adire possessionem nostram, quoniam nisi inquinatum pati potest in Templo, quod Sanctum esse decet: *Dominum suum doce Sanctitudine Domini;* & hoc primum est illud, quod sita est *Sanctitas*, & horrors peccati. Ita sicuti prima ceremony, quæ adhibetur in Templorum Consecratione, est illa emundare, & lavare per hanc aquæ adspersionem, & per virtutem, quam illi impertit Ecclesiæ Beneficium, demonem excludere de loco, ut Deus integrum adest illius possessione; ita Demoni fatus ex primo illo temporis articulo, quo esse coepimus. Igitur per originis nostra misericordia servi eramus: Deus vero, ut habaret in nobis, & nos faceret verum Templum suum, ejecit illum tanquam iniquissimum usurpatorem de domo, cuius potitus erat, & ne illi ultra supereret causa, quam prætererat antiquam possessionem adiutum palam profundi Religionem, contempnendi opinionem & sensus mundi; qui prohibebat, quomodo Deo penitus adhæreamus. Protego Christiani profecto plures obices superare debet, plures hostes debellare, plura sustinere certamina; separatio enim, quam cum mundo tenetur efficiere, ut cum omnibus illecerbis eius, fortitudinem possulat, & firmatorem, & opus est, ut Deus hanc illi insperat per interiorumunctionem gratiae; aliquoq; hoce Templum quam primum polueretur, & profanaretur, & damos similes armis fortis, & quo sermo fit in Evangelio, semel ejusque revertetur cum septem aliis nequitiose se, & in pristinam rediret mansionem. Ide nulla virtus est homini Christiano magis necessaria, quam fortitudo, quæ per unctionem repræsentatur; quia si defit virtutes ceteræ, quibus Templum hoc ornatis est, deficit certum. Prudentia sape ageret contra officium suum, nisi fortitudi illi animum faceret, & constantiam adserceret in consilio suis exequendis; Jutitia se corrupti finiteri fortitudine excitaretur; Temperantia voluntatiœ certe-

deret, & quia primum vinceretur in p[ro]lio, quod illi volebant inferre, nisi fortitudine praeberet illi vires ad superandas illecebras; & timor nos metit contemnendos obiec[t]os di hominum censure ab optimis q[ui]busque consilii avertiret, nisi Christiana virtus nos solidaret contra humanum respectum, qui periculostissimus Christiane pietatis est inimicus: ita ut sine fortitudine virtutes omnies essent infirmata, brevi duratura, parum subsistit, ac resistenter habitura.

Autor Sermonum in omnia argumenta.

Ratio, quam Tempa fabretacta cum nostris habent amibus, deprehenditur in reliquis ceremoniis, que servantur in Confessione duplicitis hujus generis TEMPLORUM, ut digna sunt, in quibus inhabitat Deus; sunt autem illuminatio, & beneficium. Tempa illuminantur facibus, qui ibi incunduntur, ad innundendum, ibi Deum sua lumina effundere; & benedictiones, que ibi omnibus in locis sunt, nos docent, ibi nihil esse non SANCTUM, & Conferat. Autem inadvertentes autem has ceremonias, que non sunt mysterio, confidemus, alibi Principem tenebrarum exercere potestem, quam in homines habet, illos falsas luminibus seducere, vel densis tenebris excutere, que auferunt illis cognitiones magis necessarias, ut sua consulant conscientiae, atque salutem. Sed in Tempis pontificis Deus nos illustrat, & cumulat gratias, & benedictiones; vite ibi peculariter nos emittere fulgorum bonorum actionum nostrorum per exempla pietatis, & Religionis universum terrarum orbem salificant, ut glorificetur Deus, & nomen suum ibi sit benedicendum. Autor Sermonum in omnia argumenta.

Quemadmodum cum Sancto Bernardo animadvertisimus, animam nostram fieri Dei Templum, ubi conferatur, per eadem ceremonias, que in Tempis dedicantur servantur, dico etiam cum eodem Sancto propter hanc Conferationem non solum nos debemus ab omni uero profano abhorrire, verum etiam quodammodo h[ab]emus fungi munieribus, que in materialibus templis exercentur, ut vita prorsus Christiana, & Sancta datur. Hac autem munera ad triplices genus redigenda mihi videntur, que aptiora sunt ad nos fandicandos, & officiosos Tempa digna Majestate Dei; videlicet Sacrificium, quod in Sanctoris locis offertur; oratio, cui potissimum delectata fuit; & tandem Verbum Dei, quod ibi noctiuntur, & ad quod audiendum eo populus confluunt. Hi sunt usus, qui ibi sunt, postquam Tempa dedicata, & Conferata fuerint; & hi sunt illi, qui bus anime nostra debent devovere quatenus tempora viventia, que Deus Santitatis delegit ibi, ut illuc inhabiteret. Autor Sermonum in omnia argumenta.

Tempa nostra loca sunt, ubi offertur Deo nova legis oratio, ut notis, scuti in lege veteri Tempum Salomonis unus erat locus, ubi licet offerre Deo Sacrificia: sed Christianus proprie Conferationem anima sua Deo factam, offerre debet hunc ipse Deo iuge sui ipsius sacrificium, & fieri quodammodo Ara, Sacerdos, & Victimam non fecus, ac Tempum Dei Viventem. Objec[ti]o uero, ut exhibeat corpora vestra Hostiam viventem, (Rom. 12.) dicit idem Apostolus, qui docuit nos esse Dei tempa, quod ipsum ex ejusdem doctrina consequitur. Sed quodnam est hoc Sacrificium a nobis faciendum? Non enim omnes Christiani facti sunt Ministri Domini, non omnes repererant potestant offerendi Sacrificium incurrerunt Corporis, & Sanguinis Dei: sed prater quam quod possunt falem una cum Sacerdotibus immolantes illud offere, omnes alio modo sunt Sacerdotes; & nemo est, qui non possit alia Deo offerre Sacrificia, que illi sunt accepta, & iuxta: quapropter S. Petrus laudans primos fidèles, illos Regale Sacerdotum appellat: *Vos vero genit electum, gens sancta, regale Sacerdotum.* (1. Pet.) Idem.

Ut Misericordiarum fungamus officio, necesse non est ingredi in Ecclesiis, neque alia, nisi nomer ipsos, Tempa inventire; tot possumus offerre Sacrificia, quo sunt cupiditates, que in nostro corde excitantur, & sicuti esse possumus simili Sacerdotibus, & victimis, debemus sacrificare Deo omnem animam nostram facultates. Intelleximus enim illi per fidem immolandus est, abrenuntiando luminibus rationis nostra, & illa submittendo auditoris verbū Dei; illi offendendum a nobis est integrum voluntatis, ac sensum nostrorum holocaustum, omniumque facultatum, illis intercedendo usum eorum omnium, quod Dei preceptis, legibusque adversatur: opus est, ut corpus nostrum nativens hostia, quotidie mactanda per iugum mortificationem. Cumque omnia opera bona, elemosyna, casias proximi, jejunitia, aliquae austeritates sacrificii nomine in Scriptura vocentur, Christiano deesse non possunt victimæ quas offerre Deo, non secus ac templo, quoniam utrumque inventio in Templo; & quoniam in omni sacrificio opus est, ut adit quidam species mortis, ante destructionis victimæ, Christianus facit sacrificium suum ipius, ex quo vult vitam fandam ducere legi, & Evangelicis platis non abnormem. Idem.

Ecclesia ab ipsa conf[er]atione Oratione instituta: *Domus mea, domus ora-*

tio[n]is est. (Matt. 21.) Hac omnium populorum sententia est numeri aliqui templum adcantum. Quodcumque tandem illud sit; effice videlicet apud locum ad illud invocandum, atque implorandum opem in necessitatibus suis: ita ut dubitate non licet tempa fada esse, & consecrata, ut ibi preces nostras offeramus Deo; & Ecclesia Misi, quam celebrat in dedicationis templi fullemnitare, his uictu verbis, & hac ratione, ut ad illud frequentes preces seramus: *Domus Dei est omnis, qui in ea patet, aeternis.* (Matt. 7.) & obtinet effectum precum staurum: quia Deus illas benignè accepit in suo loco magis, quam alibi, quippe que peculiariter in usum hunc destinatus est, institutus, & acquisitus a Deo pro exercito aucto sancto. Quoniam benevolentia quidam Pater dixit: omnia ibi aliquo modo orare, quia omnia, que ibi videntur, nos ad orandum invitant. *Idem.*

Nobis ergo, & in omni tempore, ut illud efficiatur, Deum in se permanere modo ita particulari, & reali, quin eum in colloquatur, quia sicutem sepe ad illum coniungit, & illum audiat: Nonne inquit eff. ex exercitu, quod eis debet affiduum, & ferre nunquam interpellatum, quantum infinitas natura nostra pati potest, hodierna die adeo eff. rarum, & infrequens, ut videatur hoc illud esse novissimum, de quo solliciti sumus; vel falcem officium, cui nonnulli successivas horas impendimus; cum & contra nobis maxim momenti esse debet, & maxime necessarium? Ad enim dies, non sequitur non sunt in templo traducendas, ut ibi Deum inveniamus, & cum eo domi suz loquamur: nos ipsi sumus templum illius, atque ut uorem, ut in rebus dubius illum confusamus, ut ad illum in necessitatibus confugiamus, in nostri eius ingrediamur fati est, & nosmet coram illo colligamus, apertus illi cor nostrum, illi nostras expanamus miseras, & nosve ope indigere ostendamus. Hec spiritualis oratio sicut semper vulgariter sanctorum occupationis haec illa oratio est adeo necessaria iis, qui aliquid volunt in virtute proficer; hoc tandem mitum est comitem, quod homines habere possunt cum Deo, qui horum qualibet, & in singula momenta audiendis illis est praesto. *Idem.*

Mihi videntur Salvator in praefectionarum nobis dicere posse, quod olim Samaritanæ mulieris respondit: *querenti uerum in templo Ierusalem, an in monte, ubi Patriarchæ veterorum sacrificaverant, divina Majestas eius adoranda;* tempus autem veniente, quo oratio a locorum discrimine nequaquam penderebet: Deus enim ubique poterat adorari in spiritu, & veritate; quod innat, animam esse tempum suum, & se illam reperiere spiritu suo, ita orare non elit prolixos habere sermones; neque est sicut in terra profanorum, neque manus in Calum atcole; sed loqui cum Deomodo magis corde, quam ore; ita ut oratio sit clamor, & vox cordis ipsius, cuius sensus, affectus, & vox explicat: orationem denique esse debet illi igne sacro suorum, de quo loquitur Propheta: *Conducit cor meum, & in meditatione mea exaudiens agnos.* (Psal. 38.) *Idem.*

Tempa post confessionem suam definita sunt verbo Dei, quod ibi praedicatur, & auditur. Munus hoc procul dubio dignum est eo nomine, quod gerunt, Tempum esse dominum Dei, ubi de Deo verba sunt, ubi resonant inconfessante Dei laudes, quo homines confluunt ad Dei voluntates audiendas, ut de suis edocentur officiis: ita ut de alia re qualibet ibi verba facere, si indecorum, ac pravum. Dei verbum in omnibus fere templis resonat post eorum Conferationem; sed a templis viventibus ibi annuntiatur. Ibi recipitur, concipiatur, confidetur, exercetur tamquam verbū salutis, quo nomine ab Apolo locutus est, & præterea hoc illud est, quod nos excitat ad alia quaquecumque officia obedienda; quodquidem per illud edocemur. Ita ut scuti tempa conferrantur, ut sint loci apti ad populus nasciandum divinum verbum; ita non extrellum Christiani officium sit illud audire, ut suam mentem illuminet, & in cordis sui sanctuariorum sovent igam divinum. Hinc sequitur, si divini verbifex est nos a rebus terrenis avellere, ut Deo unice adheremus; ita hinc innotescere, nos omnino Dei esse, & animam nostram vere esse illius habitaculum, ac templum, cum verbum hoc gustamus, meditamus, & in praxim redigimus; hoc enim est ostendere, nos avulsi esse a nigris, ab iniquis, & mundi huic curia, ut Deo solum vacuus. *Idem.*

Anima nostra per virtutem Conferationis, quam in Baptismo receperunt, representare debent Conferationem temporum: hinc quidem procul esse debent a protaxis mundi uibus, & ab illis omnibus, que illas possunt coquinquare; inde vero vacare debent uibus sanctissimis, videlicet operando divini nominis gloria: id est quoniam modum Ecclesiarum dedicatio celebratur ad servandam, colandamque memoriam Dediicationis eorum, & alios agendam in fidem animis cognitionem sanctissimorum eorum, ubi facere non debent ea, que in privatis dominis dicentur; quia Ecclesie iste facta sunt domus Dei; ita inferendum est cum S. Bernardo in eodem argumento: *Vestra est frater, vestra est hodierna Celsib[us].* Ecclesia hujus dedicatio vestra festivitas est, quodquidem elis totidem tempia Deo consecrata. Et quod-

madmodum lapides, atque cements, unde hoc templum edificatum est, antea neutra erant per se, uix si ferer. Palatium, vel templum, sed per Pontificis consecrationem, ab omni usu communis sublata faret; ita nos qui antequam facto baptismate effemus regenerati, eramus ab demonis potestate, mundi mancipia, vasa ira, & a Deo alieni, cum modo consecrati fuerimus Deo, ejusque cultui, ac servitio definiti quatenus tempia illius, caueamus, ne per uitam prius mundanam illa poluanus. Quod celus, quo sacrificium nos patras crederemus, si in Ecclesiam actionem aliquam non satisficeremus? Vei ut ous Balafras, si suissimus abusus faciat sapientiæ in impunitatis convicio? Altarium ini-

strialis crederemus? Et illorum profanationes sunt ne minus punienda, quam horum? Si quis violaverit templum Dei disperso illum dominus. (1. ad Cor.) Ita Dominus: ipse per os S. Pauli proficit. *Idem.*

Autor Sermonum in omnia argumenta.

DE INDULGENTIIS, ET JUBILEO.

MONITIONUM.

At non est, scire filium Dei Ecclesie sue, videlicet Apololis, eorumque successoribus, ac principis M[ari]tis consilie posse tam dimittendi peccata, quotcumque, & quantoncumque fuerint: sed perfidiam nobis etiam esse debet, Salvatoris misericordiam sibi extendisse etiam ad remittendas penas peccatis nostris debitis, postquam illa nobis condonauit noxiam, & culpam per Sacramentum Penitentiae; quod vocatur Indulgentia, & Jubile pro varietate temporum, occasione, rationem, & consiliorum, quibus habentur a Summis Pontificibus, & ab Episcopis inter terminos potestatis, quoniam recuperant, & quos agnoscat Ecclesia.

De hoc argumento loquentes uis abstinentibus, que a nobis dicta fuerint Tomo secundo Bibliotheca nostra Concionatorium; neque attinendum disputationes, turbas, easdem heretici, qua dubius posterioribus facilius obiecta sunt per occasionem Indulgentiarum, sed verba facilius tantum de insinuabilis beneficio Dei erga Ecclesiam suam concedentes hunc tam potestum est. Latus loquens de modo pretio, in quo a plerisque fideliibus habetur tantum hoc bonum, cuius contemptus cogit sepe Summos Pontificis, ut illud revocarent. Verum quoniamque sit fidellum hoc in re negligenter, ipsi oblate occasione uis debemus, ut modo sumptu divinae justitiae in hac vita satiasfacias pro peccatis, que in altera fortasse expandia erunt gravissimis suppliciis in plures annos, & secula fortasse permaneant. Præterea combinius excite vigilans fidelium, ne inuidem sit, seddum thesaurum a deo pretiosum, sed illos in eum usum convertant, quem cupit Ecclesia; cum nobis adage, effuseque concedens.

DE INDULGENTIIS, ET JUBILEO.

H[ab]ec[em] semper fuit catholicorum fides, Del summum fe[ctu]m concordia potestatē solvendi peccatorum paenitentem non solum a vinculis, sed & ab aliis, ut illi concilium, & in eis officiis frugibus, ipsa impugnare Indulgentias, contra quas impotenter interfuerint, non videntes se per voluntariam cæcitatem pravum usum, in quem converti possunt quoniamque in religione Sacra, & sancta sunt; nemini conferre ju[u]t succensandi, ac inveniendi in rem Sacram, qui impiri abutantur. Hoc ipsum fecit auctor Epistola, & h[ab]ere de qua sermo est in hac occasione. Ex historia Ariani, T. 1.

A Tertulliano alisque Patribus, qui secundo saeculo, vel sub illud præter tempus vixerit, docentur, Penitentia in mortem luctu, curitate ad carcere coram, qui martyrum erant subiiciuntur, illis obsecratur, ut fierent ab illis convalerent, quod bonis officiis frugibus, ipsa impugnare Indulgentias, contra quas impotenter interfuerint, non videntes se per voluntariam cæcitatem pravum usum, in quem converti possunt quoniamque in religione Sacra, & sancta sunt; nemini conferre ju[u]t succensandi, ac inveniendi in rem Sacram, qui impiri abutantur. H[ab]ec[em] sicut etiam in Epistola ad Corinthios, & h[ab]ere de qua sermo est in hac occasione. Ex historia Ariani, T. 1.

U[er]us Indulgentiarum, qui semper viguit in Ecclesia post persecutions, probatus fuit non ab antiquis Pontificibus, veluti S. Gregorio ex animadversione Divi Thomae, & Leone III. verum etiam a vinculis penit, quam subiiciuntur, neque illi applicantur in Penitentia Sacramento, verum etiam a vinculis penit, quam subiiciuntur, neque illi applicantur in Penitentia Sacramento, & sancta sunt; nemini conferre ju[u]t succensandi, ac inveniendi in rem Sacram, qui impiri abutantur. Hoc ipsum fecit auctor Epistola, & h[ab]ere de qua sermo est in hac occasione. Ex historia Ariani, T. 1.

U[er]us Indulgentiarum, qui semper viguit in Ecclesia post persecutions, probatus fuit non ab antiquis Pontificibus, veluti S. Paulum ita fuisse, quod illi incepto Corinthio, & ad preces Ecclesie Corinthianorum dimisit illi partem penitentiam, que illi fuerant impensis, & Apolitus illi refutat id se recte quatenus Dominum Ministrum, repræsentantem ejusdem J. C. perfonam, & per eam potestatem, quam ab eodem receperat. Ergo Indulgentia non est nova institutio, qualem jactant heretici; inferre tantum modo possunt illius utrum hodierni die esse paullo frequentem, quod Ecclesia, apud quam est h[ab]et huius depositum, modo cuncti necessarij, quoniam christiani in fervore intepit, ut magis, magisque excite christianos ad Penitentiam, & ad peccata sua in hac vita expandia; quod fit per satisfactionem hanc comprehendens; quo nomine S. Cyprianus illam appellat. Non per momenta temporis, sed compagno grata maturante. Autor Sermonum in omnia argumenta.

Quem faciem alii potest, auditores, ignoratis vestris, Indulgencie in tanta hac curanda male negligitis remedium adeo facile, quod cum morbi diabolitate vobis condonat dolores, & fatus quos vobis afficeret aliorum pharmacorum acerbiorum autem, fatus vobis aliquo sustinet? Si vobis prolixus, ac alp[er]ta subeunda est potest, si in pane, & aqua vobis omnibus vita vestra diebus est jejunandum, si in cinere, & cito legendum; omnia bona vestra in pauperum victimam infundenda, & si fanguinis vestri pars effundenda per instrumenta, quia industria caritas tot sancta Penitentibus fuit; inq[ui]nis etiam effracta gratia vobis tempus, ac patiū permitti expan- di in hac vita peccata, potius quam expectare aliam, in qua p[er]nit Deus tamquam Judeus ferens, & irritatus. P[er]petrat iustus hic Judeus a vobis omnes has exigere satisfactiones; & efficit adhuc

H[ab]ec[em] Biblio. Com. Theol. de Myster. Tom. V.